

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmintett levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 frt - kr. Félévre - - - - - 5 frt - kr. Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr. Egy óra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. - Nyitlert 4 hasábas petitorért 20 kr.

Hirdést vagy reclamat magában foglalt újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Október 26.

211. szám.

Az Uzelácz-ügy vége.

(n.—) A fiúmei horvátterdekü tüntetéseket s Uzelácz századosnak egy az éljenző s evvivázó nép ellen tett állítólagos nyilatkozatát a szélsőbalról Ugron Gábor a hadsereg közössége elleni agitáció föllevenítésére, s Horánszky az akkor még nemzeti pártot nem vedlett s így a kiegyezés „fejlesztését“ még nem hangzóat mérsekelte ellenzék tagja Fiume végleges bekebelezésének követelésére használta fel.

Az ellenzéki lapok lármája által elmérgesedett eset még komplikálódott az Uzelácz-Ugron-féle párbajügy s Jellasics sirjának Uzelácz ezrede általi megkoszoruztatása által, úgy hogy az ország sorsát igazán szíven hordó hazafi méltán aggódhatott a dolog hovafejlődhetése fölött.

(Persze nagy volt a lelkesedése gr. Szapáry miniszterelnök titkos és nem titkos, ultramontán és ultradebreczeni ellenségeinek is, amint kárörvendve mérlegelték, hogy miként fog sikerülni neki a kormány szekerét kivezetni ez ingoványos provinciából?)

Hát bizony gyöngén kivezette; mint az Ugron és Horánszky interpellációira adott nagy szabású államférfi felelete a képviselőházban nyilvánvalóvá tevő; lógathatják miatta bus fejeiket a fönt érintett tisztelt s nem tisztelt ellenségek, amint akarják s persze hamar belökheti egy bolond a kutba a nagy követ, de száz okos is csak lassu munkával húzhatja azt ki. Ugron hamar megcsinálhatta ujságpajtásai segítségével a bonyodalmat, de Szapárynak vegyes bizottságot kellett kiküldeni, ez által másfélszáz tanut kihallgatni, Fiume hazafi-polgármesterének nyilatkozatát bevárni, a vizsgálat eredményét a katonák kompetens fórumával a hadügyminiszterrel kellett közölni, míg végre az okos, helyes s a magyar

álláspontnak teljesen megfelelő megoldásra jöhetett.

S létrejött. A közös hadügyminiszter értesítése szerint a horvátok magyar-ellenes fiúmei tüntetésében részt vett közlegényeket s altiszteket megbüntették, Uzelácz kapitány, ki nem is annyira az evvivázó éljenző, mint inkább a mindenféle fajta lármázó tömeg ellen szolt kissé puskapor-szagu méreggel, nyilt napi parancsban megdorgáltatt s a Jellasics sirja feletti tisztelgést rendező ezrednek pedig a legfelső katonai körök tudtára adták, hogy tette előrelátásban szükkölködő és tapintatlan volt. A magyar álláspont tiszteletben tartó ezen kijelentések kapcsán pedig a hadügy miniszter az egész hadsereghez rendeletet bocsátott ki, hogy a tisztikar tagjai nemzetiségi politikai tüntetésekre se magokat ne keverjék, se a legénységet bekeveredni ne engedjék.

Aki tudja, hogy mit jelent egy tiszt felfogásában s jövő előmenetelében a hadsereg intőzköreltől származott dorgáló, intő s tiltó parancs, az teljesen megelégszik az ügy részének ily elintézésével s az előtt hiába akarják azt Ugronék a hadsereg egysége elleni izgatásra felhasználni. Hanem azért bizonyos felhasználják majd és persze a külön magyar hadsereg melletti agitáció érdekében.

De mind hiába a szép jelszó. Ha oly alapos volna is amit Ugron beszélt mint amily alaptalan, hogy t. i. a közös hadseregben magyar nemzet — és állam-ellenes elemek is vannak, el lehet-e azokat választani a külön magyar hadseregtől (mely alatt természetesen a magyar korona ös szesz tartományainak hadserege lenne értendő!) s vajjon ez elemek irányá kevesebbé élesen s zavaróan nyilvánulna-e akkor, ha a hadsereg egységének mai eszméjében rejlik s a nemzetiségi ellentéteket kiegyenlítő médium hiányzanék? S aztán, ami fő: Európa mai bizonytalan

politikai helyzete teljes biztonsággal küszöbön álló nehéz külügyi bonyodalmak okos ember előtt jó alkalomnak tekintethetőké arra, hogy annak a hadseregnek, mely a magyar nemzet s állam védelmezője is, éppen most tervezetét gyöngítve bolygassuk? Azért csak csitítja el dühét Ugron és a szélsőbal vagy dühöngjön tovább amit akar a józan közönség tudja, hogy mit taton ez uraknak minden ovátosságot s okosságát nélkülöző handabandairól. E tekintetben konstatálnunk kell, hogy a józan felfogásuk közé tartozik Horánszky s vele pártja is, mert gr. Szapáry feletének erre vonatkozó részét tudomásul vevé.

Az új érsek. Mint a Bp. H. írja legközelebb három új érsek kinevezését fogjuk olvasni, amennyiben a kormány elhatározásai a végleges stádiumba jutottak, s ezek szerint esztergomi érsek lesz: Vaszary Kolos pannonhalmi főapát, szent benedekrendi szerzetes; — Kalocsai érsek lesz: Csáczka György szépei püspök; Zágrábi érsek pedig Csenei Vuchetich István zágrábi kanonok. Természetes dolog, hogy ezek a kinevezések ez időszert még csak kombinációk, de nem lehetetlen, hogy a közel jövőben valósággá váljanak.

A Szilágyi-Horánszky affair, vér nélküli véget ért, amennyiben szombaton este mindkét fél megbízottai konstatálták, hogy kölcsönös félreértések forogtak fenn, ezek tisztázásával az ügy tárgyalanná lett.

Szilágyi — Horánszky.

— Az el nem sült párbajról. —

A „nagy cséplőgép“ nem bir az ellenzék. Ez a „nagy cséplőgép“ tudvalevőleg Szilágyi Dezso, az igazságügyminiszter, a ki a napokban igazán „üres szalmát cséplte“ ütven az ellenzék szappanbuborékos szónokait. Szilágyi már aztán igazán kiállhatatlan az ellenzéknek, mert győzi szóval és 24 fontos argumentumai, ad hominem találak. A napokban kegyetlen ráhagott a kegyelmes ur a Horánszky Nándor tyukszemére.

te Pista apjához, kebelbarátjához a kanarít és mellékelte két — pipaszárát a következő barátságos és lakonikus sorok kíséretében: Kedves barátom! A kanarít Klárikának, a pipaszárát — Pista fiadnak. S csak most, mikor ezt a szeretetreméltó történetét leleplezem, értik meg Klárikáknál, hogy mi jártaban volt a kanári Zsuzsikáknál és mit akar jelenteni az a két pipaszár.

Milanó!

1891. Október 19.

Ha valaki Milanóban járt, bizonyosan azt kérdezik tőle legelőször is: Láttad-e a dómot; a milai dóm díszkévével emlegeti, hogy ez a világ hét csodája közé tartozik.

A szászorony templomjáról, mely a római Szt.-Péter és a sevillai érseki templom után Európa legnagyobb egyházi épülete, — Milanónak a központján emelkedik hatalmas oszlopfolyosóktól körüvezve.

Amint belép az ember a homlokzat főkaján, a hatás inkább nyomasztó, mint felémelő; különben én ezt a benyomást éreztem csaknem minden középkori épületben.

A kolosszális oszlopok, melyeket az idő megbarnított, a félhomályban ridegen sorakoznak egymásután. A tekintet elfárad, míg a szédítő magas kupolát megjárja; a keskeny ablakokon gyenge fény szűrődik át, az oltár gyertyái alig pislognak s tönjén füstben mosódik el a misézó pap alakja. Az elszórtan levő padokból az imádkozók halk susogása hangzik s egy-egy lépésre tompán visszhangoznak az ódoa bolthajtások.

A kép élénkebb színt csak az által nyer, hogy néhány alak függőlegesen, osztozgatva szíjjel a székeket, melyeket a hívek egy misére bérelnek néhány centime-ért

Az ellenzék erre örömittasan elhatározta, hogy a nagy cséplőgépet lehetetleníteni kell, mint igazságügyminisztert.

Ennek okából Horánszky két gentlemant küldött hozzá, a kik mondának: — Kegyelmes uram, te ráléptél a Horánszky Nándor tyukszemére, most hát kéret általunk, hogy méltóztassál a tyukszemre elé kerülni.

Vagyis: kihívták az igazságügyminisztert párbajra. Még más miniszternek sem lehetne tulajdonképpen párbajozni, de hát még az igazságügyminiszternek, a ki saját s-ával tiltja a párbajt, s a saját paragrafusait azt szabják rá, hogy „jelen törvény végrehajtásával az igazságügyminiszter bizatik meg.“

Mielőtt tehát megszegné a s-t, előre le kell mondani a „jelen törvény végrehajtásáról“, vagyis letenni az igazságügyi tárczát. Lám, milyen könnyen meg lehetne bukattani egy minisztert!

Csak hogy az ellenzék vérmes reményei nek utját állja az, hogy Szilágyi Dezso valóságos belső titkos tanácsos, a kinek a király külön megengedheti, hogy veredjék.

Erre van is már precedens és Szilágyi-nak még ez esetben sem kellene lemondania.

Tisza Lajos gróffal történt ez, a ki közlekedési miniszter volt és letette tárczáját, de újra felvette.

Pedig ott ő volt a kihívó, míg most Szilágyi egyszerűen kihívotts „Ha Horánszky azt üzeni, Szilágyi-nak ki kell menni.“

De nem ám „el kell menni.“ Szilágyi jól tud bánni pisztolyal, karddal s nem ijed meg a maga árnyékától.

Es végre ha a párbaj megtörténne is az igazságügyminisztert egyszerűen — becsukják k. Így neveznek ezt más halandónál, de a miniszternél egyszerűen „börtön vizsgálat“nak fogják nevezni. Ha II. József császár Józsefstadtban le tudott szállni a legmélyebb pincebörtönbe, sőt ott még a nyakvasat is a nyakára tette, mely egy nedves falhoz szorította a foglyot: mért ne ültethet be Szilágyi Dezso is a mai kegyelmes államfogházba?

Hiszen az államfogház nem „megbecsületlenítő“ büntetés. Es így a miniszter „saját tapasztalata“ úján győződnék meg először is a bíróságok pártatlan ítélkezéséről, másodsor pedig a börtönök állapotáról s visszaülven a miniszteri bársonyszékbe, érvényesíthetné „saját tapasztalatait.“

Valóságos kirándulás számba megy a torony megmászása.

A jobboldali szegletben jegyet lehet váltani, s azzal hozzáfoghatunk egy egészséges lábgyakorlathoz.

194 lépcsőfok vezet a torony belsejébe, aztán még 300 kívül csigalakkban, ekkor aztán 108 meter magasból tekinthetni széjjel a város felett.

A közvetlen közelben 2000 kisebb-nagyobb kőszobor mereszti kötagjait a templom tetőzetéről, hol valóságos kis karavánok vonulnak a márványfaragványok tömegegében.

Az utazók rendelkezésére Milanó városa által engedélylyel ellátott rendes vezetők állanak, kik a templom csudáit mutogatják; szórakozott emberen könnyen megeshetik, hogy eltéved a számtalan torony közt s nem tud leszállani a földre egyhamar.

A királyi paota és Viktor Emanuel árucarnok — mely utóbbi legnagyobb és legdíszesebb Európa e nemű építményei között — eltörpülnek hatalmas szomszédjuk mellett.

Kissé távolabb vereslik a Szent-Ambrogio templom téglatornya; e helyen tették a vas-koronát a lombard királyok fejére. Az ősi előcsarnok, — melynek alapjait még a IV. században vetették meg — hűen megőrizte eredeti alakját. A fatakat köröskörül durva sirmelék, kezdetleges faragások borítják; belől 4 vörös porfiroszlopon egy ós kereszttyén baldachin nyugszik.

Az olasz templomok általában megbecsülhetlen műincset foglalnak magukba. A radlózattól kezdve, melyet tarka mozaik borít, a legfelső bolthajtásig, melyről megsárgult freskó tekint le, readvivüli műérzékre vall; a jezsuita templomok pazar fénye pedig valóságos kápráztató.

A dom csúcsáról tiszta időben messzire ellehet látni a gazdag lombard sikra s a félkör alakban húzódó távoli Alpokra.

Milanónak másik nevezetessége a Scala színház, melyet a múlt században építettett

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A kis postás kanári.

A kamasz szerelomének szeretetreméltó kedves kicsi története, mely egyszerű, friss, üde egy csipetnyi költészet abból a sok ártatlanságból, amivel a gyerek-szívek lángolási járnak.

Csak nevettem e dolgon s egyáltalában nem voltam hajlandó elhinni ezt a praktikát, mely olyan kedves, mint egy zöldvirág mikor meglocsolják... Vagy a pajkos édes kis lány, mikor egy rengeteg nagy bajusz megcsókolja.

Hanem tisztelt barátom, az apa egész bizalommal elárult mindent és megmutogatta a — leleteit.

Na, ezek még az igazán kedves jószágok. Lepkeszárnyakból kellene keretet csinálni ennek a kis rongyos papiros darabnak szebb ez, kedvesebb, mint a legművészebb aquarell.

Egy s eleteke papiros, melyre lilaszin tintával ez van batoratlan kamasz vonásokkal írva: „Szeretlek Zsuzsikám.“

A szeretetreméltó sülvény, egy ropant bosszu fiú ábrándos kék szemekkel és választékosan kezelt kamasz fiúrával, aki ezeket a merész szavakat írta, a minap olvastott valamit madarakról, melyek igen alkalmas kis postások.

Ellehet rejteni a levélkéket az enyhe szárnyak alá szépec-kén. Ha a háboruban megtudják őrzeni ezek a bolondos kis madarak az aranygalléros urak nagy titkait, akkor — gondolta az urfi — két szerelmes szív viselt dolgait is bátran rájuk lehetne bizoni.

Hazament, kinyitotta a kanári kalitkájának az ajtaját és a kis kanári egyszerre eltűnt.

Ó csinálta a legnagyobb lármát, hogy — Jaj mama, a kanári elrepült.

Volt nagy siralom a házban. Az eltűnt kis kanári igazi tulajdonosnője, az urfi hugocskája, az édes Klárka majd meghalt a madárkájá után s azzal az ígérettel feküdt le ágyacskájába, hogy ő bánatában bizonyosan meghal reggelre. Szerencsére nem halt meg Klárka. Hanem annál többet sirdogált.

Ezalatt pedig bohó, szerelmes bátyikájá az érett Pittu gyerek megjárta az utat, mely életében eddig a legnehezebb ut volt.

Zsebében szorongatta gyöngéden a Klárka hugocskája kanarját és minden lelkiismeretfurdalás nélkül, de annál szerelmesebben áradó szívvél állított be Zsuzsikáéhoz. Ott volt a mama is, Zsuzsika is s a Pittu gyerek egyszer csak előmutatja az aranymadarat s így reprezentálja:

— Mit hoztam én? Amit régen ígértem. Egy kis kanarít hoztam kegyednek... (Már t, i. Zsuzsikának.)

Jaj micoda öröm volt az. Zsuzsika meg akarta fogni a madarat. — Vigyázzon kegyed — mondta a Pittu gyerek — ne úgy fogja, úgy úgy hogy ne röpdössön... (Mert jaj, ha fölveti az az ostoba madár szárnyát — idő előtt.)

A vizit véget ért. Nem tudták mire magyarázni hogy a kis lovag olyan rémült képet csinált, mikor el kellett mennie. Hogyne esett volna kétségbe, mikor még nem sughatta oda Zsuzsikának, hogy majd ha egyedül lesz nézzen a kis kanári szárnya alá. S mikor már a kalitkába röpdösött a kanári, nem Zsuzsika, hanem az én barátom, az ő papája vette észre, hogy a madár rejteget valamit a szárnya alatt.

S ekkor foglalta le apai hatalmával tisztelt barátom a kamasz szerelomének ezt a szeretetreméltó büntényét:

„Szeretlek Zsuzsikám.“ Tisztelt barátom még az nap haza küld-

kis-váradi és n. kálói járásbírók ügymenetét.

A főreáliskola telkére vonatkozólag a Pesti Napló határozott alakban azt a hirt közli, hogy a közoktatásiügyi miniszter nem fogadta el a főreáliskola helyeül a hatvan-utcai telekesortot. Hát ez ilyen értelemben nem felel meg a valóságnak, elvasóink előtt ösmeretes a idevonatkozó leirat. Sőt Simonffy Imre polgármester urnak budapesti utja eredményeként azt irhatjuk, hogy alapos reménységünk van a közoktatásiügyi kormány-nak a Pesti Napló híresztelésével ellenkező elhatározására.

Huszonöt éves tanári jubileum. Említettük, hogy a debreczeni főiskola tanárcsapat. évi nov. 6-án vagy 7-én ünnepélyesül készült megülni két tisztelt tanártársának, Tóth Samu- el és Balogh Ferencz theologiai tanároknak azon napokon betöltött 25 éves tanári működését. Ez ünnepély azonban a közbejött nagy gyász és egyéb gátló akadályok következtében későbbi időre emeliasztatik. Valószínűleg ezen iskolai év folyamán a két félv. közötti időben lesz megtartva az ünnepély.

Allandó tornacsarnok. A debreczeni tornaegylet a jövő év tavaszán megkezdeni szándékozik az allandó tornacsarnok építését, hogy az észre azt el is foglalhassa. A terv és költségvetés, melyet már ismerettünk, kétszen van. — Dör stülű, homlokzatán oszlop- os csarnoka stép nap nagy épület lesz ez egészen szadadon álló térségben, a népkertben, amelyet a várostól fognak kéri tégia anyag- gal együtt. — Az épület tulajdonjoga a város- nak biztosított. A város iránnyadó köréi- ben a legjobb indulattal viseltetnek az ember sport számrára emeleudó csarnok építése iránt, hogy hogy biztos reményelhetjük a város hat- hatós tanogatókat ezen szép és hasznos köz- intézmény javára.

Simonffy Béla, a debreczeni új kir. alügyész szombaton városunkba érkezett és itt bemutatta magát hivatalos köröknek és vasárnap este visszautazott a fővárosba, mert új állását csak november első napján fogja elfoglalni.

Változások honvédségünkönél. A m. kir. honvédség rendeleti közlönye több minket érdeklő áthelyezéseiről ad hírt. — így nevezte- sen O felsegő f. hó 13-án Schönbrunban kelt legfelsőbb elhatározásával Villám Arnold ezredesnek a 21. dia novéd gyalog- ezredtől a debreczeni 3. dik, ohabamutuki, ruzsi és ruzsinoszi Petrovics Vazul al- ezredesnek a 3. diától a 21. dik gyalogezredhez, valamint a következő zászlóalj parancsnokok- nak és pedig Luchy József a 2. ik honvéd gyalogezredhez hasonló minőségben való el- helyezését elrendelte. — Ugyanazok ezen ren- deti közlönyben olvassuk, hogy O felsegő Kerner Palák ezredbeli ornagyot, aki pár évvel ezelőtt mint százados Debreczenben anomászott, az 1. ső honvéd gyalogezred számtólóttu állományába való áthelyezés mellett a honvéd törzstisztu tanfolyam tanárává legkegyelmesebben kinevezte.

Új ezredtulajdonos. A 16-ik, eddig gr. Csam-Ganis nevet viselő huszárrezd, mely jelenleg Bukovinában Zsezsowon és kör- nyékén állomásozik, mely ezred Debreczenből és környékéről kapja utjonezeit, új ezred tulajdonost kapott gróf Uxkül-Guidebrand Sander altábornagy a 6-ik hadtest parancs- noska és vezénylő tábornok személyében.

A debreczeni üzletvezetőség újboasztása. A kereskedelmi miniszter két új üzletvezető- seget fog felállítani: az egyiket Budapestén, a másikat Miskolcon. Ennek következtében a vonalaknak az igazgatás szempontjából való új boasztása vált szükségessé. A debreczeni üzletvezetőség alá következő vonalak tartoznak: Püspök-Ladány — Debreczen—Ungvár; Fuzes-Abony — Marmaros-Siget; S.-A.-Ujhely—Királyháza; Batyu — Lawocne; Szerencs—M.-Szalka; Debreczen B.-Sz. Mihály; Onat—Kócs—Polgár; Szalmár N.-Banya; N.-Károly—Zilah; Sarmaság—Sz. Somlyó; Taraczköz—Tereseipatak.

A deb. kereskedő ifak önképző társulatának értekezete a 25 éves jubileum ügyében t. guapról későbbi időre halaszta. out. — **A mészarszökeket** az első kerületben is megvizsgáltatta a hatóság. A szemlérel felvett jelentésben dicsérrel említi fel Szentessy István mérőhelyiségét, mely modern berendezésű, többek között mindenütt márvány lapokkal van ellátva; a többinél általában a tisztaság, a kövezet és a falak ellen van téve kisebb nagyobb kifogás.

Cseh-világ volt Debreczenben vasárnap éjjel a Czegléd-utczán. Egyik kávéházból ki- jött egy csoport ember, a kik cseh nyelvűen értetlenül veszekedtek. Egyikük, egy Mihályi Ferencz nevű, az összes cseh nézést meg- akarta verni a rózenthali bombamerényletért. A rendőség, hogy a cseh nemzetet megmentse a megveréstől, bevitte őt a rendőrségre. Az éjjeli inspekció előtt azonban olyan dühösen viselte a magát a foglalkozására nézve cseh kályhás, hogy megkellett kötözni és levinni a zarkába, hadd aludja ki a mámorát. Reggel aztan az atyafi nagyon csehül állott, a mennyi- ben iszonyu „katzenjammerje“ volt és a mellé még meg is büntették.

A „Margit fürdő“ férfi osztályát a tulajdonos Szikszay Gyula jónan ki festette, az egész férfi gőzfürdőt mozaik padozattal

láltatta el. Ezen kívül, hogy a fürdőhöz minél jobb vizet kaphasson, egyik nagy ásott kut- fenekén, kiszivattyuztatván abból a vizet, 15 centiméter átmérőjű furt kutakat készített. Az egyik már készen van. 52 méter mély ségből, mint értesítenek, bő és jó viz bugyog fel akár az ártézi kutakból. Ezen furt kut mellé még két másik kutat furattat, mindég mélyebbre hatolva.

A közbághid építése valahára meg- kezdhető lesz. Ma érkezett meg a belügy- miniszter rég várt leirata, amellyel jóvá- hagyja a közbághid, helyére vonatkozó köz- gyűlési határozatot. — A közbághid tehát a n. létai országút mentén a sertészialók szomszédságában fog felépülni 200,000 ft. költséggel.

Elgázolás. Egy huszárönkéntes fogata szombaton elgázolt egy Szilágyi János nevű vigyázatlan gyereket. A súlyosan sérült fiút a kórházba vitték és ott apólják.

Ellopott óra. Egy 15 ös huszárölt társai a laknyában elloptak egy ezüst órát. A katonai hatóság vizsgálata semmit sem derít- hetett ki s most a polgári hatóság keresteti az órát a zálogházakban.

Törvényszéki palota és fogház Debre- czenben. Simonffy Imre polgármester urunk azt az örvendetes hírt hozta Budapestről, hogy az Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter, ösmárven az itteni kir. ügyészségi fogháznak nyomorúságos állapotát igyekezni fog új fogház és igazságügyi palota minél előbbi építését keresztül vinni. E végből még az idén tárgyalásokat indit ezen ügyben a várossal. Arról, ahol hasonló tervei vannak Szilágyi Dezsőnek, oda küldendő megbízottja Debreczenbe fog jönni. — A miniszter a tör- vényszék, járásbírószék ügyészség és fogház helyiségeit egy telken kívánja felépíttetni.

Fehér Herman, a Bika szálloda bér- löje — mint részvétellel értesülünk — nagyon aggasztóan beteg volt, ugy, hogy szélhűdési katasztrófától tartottak. Mint örömmel érte- sülünk, Debreczen e régi polgára most már teljesen tul van minden veszélyen.

Találtak a színházban egy legyezöt igazolt tulajdona a földszinti jobboldali jegy- szedőnél veheti át.

Hagymáz A veres utca 457. számú házban elhalt egy hagymáz beteg férfi. A rendőség azonnal megette a fertőtlenítési óvintézkedéseket.

Hullát vételek találni vasárnap éjjel a Csapóutczai hid alatt. Mikor felemelték, ak- kor látták, hogy csak részeg emberrel van dolguk, a ki nagyon mélyen nézett a pohár- tenekére. A halott reggelre feltámadt és a kihágási bíró előtt találta magát.

Levélbéllyegek. Nagyszerű levélbéllyeg- gyűjteménye van a világ minden bélyegéből O pfermann Ferencz színházi balletmes- ternek. A gyűjtemény mintegy 20 ezer darab- bot foglal magában. Levélbéllyegyűjtőknek s ivesen szolgál cserepéldányokkal.

Vadászat a Guton. Előkelő társaság tartott vadászatot a mult hét u ölső két nap- ján Debreczen városi erdejében. Részt vettek azon a Semseyekkel rokon két Cruy gróf (akikben az Arpadok vére folyik) az egyik egyenesen Franciaországból jött; Ba- jauovics altábornagy, Bolla Kálmán honvéd tábornok, Biró Kálmán h. alezredő, Bészler Lajos v. tanácsnok, Buday József Békéssy László, Bernáth András, Gencsy Bertalan és Samu, Csanak János, Kovácsy Ferencz és Kálmán, Reszler Richárd, Széki István T. Igarról, Szunyogh Sándor p. ü. igazgató és Vecsey Imre urak. Az eredmény nem felelt meg a várakozásnak. A guti erdő az állomá- nyát a guti vadász társaság már igen gaz- dagnak hitte; de meglepetve és sajnálkozás- sal tapasztalták, hogy garádálkódó farkasok pusztitást vittek végbe a kedves őzikék kö- zött. — Kőrülből husz özekek csont marad- ványait találták, melyeket farkasok téptek szét. — Egy hatalmas ordas puskacső elé is került, de sikerült neki kitörni a sűrű vad- donban. Vadászni is négy, hajtásba került, de ezek is elmenekültek. E szerint zsákmá- nyul csak özekek — nyolczat, r kákat — tizennégyet és nyulakat — huszonnégyet ejtettek. A vadászatot vidám lakoma rekesz- tette be. — Ugyanezeker közgyűlést is tartott a guti vadász társaság, Előnké megválasz- totta Bészler Lajost, jegyzővé Vecsey Imrét, akit egy őz elejtéséért ezutal avattak t. l. ünnepélyesen vadásszá, vadász szokás szerint megvasszöztetvén, — pénztárnokká pedig Buday Józsefet, akiko keddigi buzgó működé- seért köszönetet mondott a közgyűlés. Új ta- gul fel vették Szunyogh Sándort. — A társ- saság a guti erdőőrök és szolgák között min- den farkas elejtésére 16 ft. díjat tűzött ki; aki pedig több farkast leterít, az külön 50 ft. jutalomban részesül.

Az üzletvezetőség köréből. A debreceni üzletvezetőség hatósága alá tartozó 35 új alkalmazott utólagosan hivatali esküt tett le f. hó 23-dikán Debreczenben. — Az üzlet- vezetőség alsóbb rendű vasuti közegei közül november elsején ötvenen előléptetésben fog- nak részesülni.

Emke. Márk Endre ügyvéd, az erdélyi magyar közművelődési egylet debreczen-hajdumegyey választmányának buzgó tit- kára tudvalevőleg 500 ft. alapítványt tett az egylet javára. Ma bebizette szép alapítványá- nak utolsó 300 ftos részletét is.

Pároljuk a hazai ipart. Régóta lan- góztatott jelszó már ez, amelyekkel iparüző országú szereznek avansziroztatói hazánkat, és kiskoritani ineen minden idegen terméket. De hát mi nehezen akarunk annyira sovinsá-

ták lenni (pedig ugyan reánk férne), hogy szívesebben vá-aroljuk a valamivel drágább, de sokkal jobb és szolidabb hazai gyártmányt, mint a valamivel olcsóbb, de sokkal gyarlóbb külföldit. Lassan lendül nálunk a textil ipar, holott már igazán van néhány kitünően ter- melő gyárunk ezen a téren is, amelyek bátran kiállják ár és minőség tekintetében a versenyt az idegennel. Ilyenek például a gácsi és brassói posztógyarak. — Pártolásra érdeme- s, mondhatjuk hazafias szerepre vállalkozott tehát a helybeli Biedermann és fia posztónagykeres- kedő cég, midőn üzlete körébe ezen hazai posztónak kicsinyben való elarusítását is föl- vette, és ez által annak hathatós terjesztésére vállalkozott. A jó hírnevű elsőrangú cég ide vonatkozó hirdetésére föl hívjuk olvasóink figyelmét.

X Zágrabi jubileumi kiállítás. Mint értesü- sülünk ezen kiállítás alkalmából a jury gyogy szertári gyártmányaért Kwizda János Fe- rencz es. és kir. udvari szállító kör gyogy- szerész. Kornenburgban cézget az általa ki- állított állatorvosi gyártmányokért díszle- vélel, (a legnagyobb kitüntetés) tüntette ki.

Magyar konyak, erős konkurrencziát csinál a francia konyaknak már évek óta s ma már nagy tért hódított itthon e hazai ipartermény. Tudvalevő, hogy a francziák akkor, a mikor otthon rossz száret volt, ko- nyakjukat Magyarországból égettették és csak a végleges desztilláció czéjából vitték haza és így francia vignettában mint francia term- mék került e tulajdonképpeni magyar gyárt- mány ismét haza Magyarországon végre be- látták, hogy esztelenség a konyakgyártással járó nagy hasznót idegeneknek átengedni s a kormány s az arisztokracia támogatásával nálunk is meghonosították ezt az iparágat, mely nagy jövőnek nézhet elő. A konyak- gyártással arisztokratáink közül különösen Keglevich gróf, Nádasdy gróf s legujjabban Eszterházy Géza gróf foglalkoznak. Az utób- binak gyára, mely Angyalföldi konyak és pezsgőbörgyár czimet visel, fel van szerelve a technika minden idevágó vívmányával. A gépházban két Egrot-féle desztilláló készülék áll, melyek külön külön 4000 liter bort képe- sek feldolgozni naponként. Az óriási pinczék telve konyakkal, mely nagy részét korábbi évek terméséből készült, mivel ennek a czikk- nek tudvalevőleg egy ideig pihenni kell. Kül- önösen dicsérik Eszterházy grófnak négy csillagos konyakját, gvöngéd tüze s kellemes íze miatt.

A főiskola köréből.

— Irodalmi önképzőtársulat ülése. —

Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a főiskola magyar irodalmi önképzőtársulata ha- vonta egyszer nyilvános üléseket rendez, a melyekre meghívja a városi nagy közönséget is. Mert ha a nyilvános ülések jövőre is ugy sikerülnek mint tegnap az első, ezek erősen ráfordítják a közfigyelmet és közérdeklődést a főiskolai nemes tanuló ifjuságra, az ifjuság örvendetes, komoly munkásságát; viszont az ifjuság is hathatós ösztöt fog nyerni abban, ha törekvéseit, hasznos munkálkodását rokon- szívvel és te széssel látja kiértetni, a mű- velt közönség részéről. Mert lehetetlen, hogy az ifju ambicióját mindig magasabbra és ma- gasabbra ne sarkalja az a tudat és tapaztat- lak, hogy szép hőgyek is hallgatják és tap- solják — amint ez tegnap is történt — az ő fiatal lelkeknek szárnypróbálgatásait, fejlődő tetségének nyilvánosság elé vit kísérteit. Mert, ahogy Jánosossy Zoltán, az önképzőkör elnöke, ez a tehetséges, finom mo- doru és minden tekintetben modern, végzett hittanhallgató, a közönséget üdvözölő beszéde- ben kifejezte, nem kész, kiforrott tehetségek irodalmi műveivel, nem nagy szavaló művészek előadásaival találkozik itt a közönség, hanem csak az önképzést kereső fiatal kor kísérletző munkásságának re iményeivel. Azért nagy igé- nyeket ne támaszszon senki; de reményli, hogy minden ilyen gyűlés rövid idején elé- szellelmi szórakozást nyújthatnak ahhoz, hogy hallgatóik megelégedéssel távozhassanak.

Az első kísérlet elég jól ítt be. Hall- gatóság nem csupán diákokból, de nökből is gyűlt. Ha jövőre is ilyen ügyes dolgokat pro- dukálnak, ha rajta lesznek, hogy egy óránál hosszabbra ne terjedjen egy ülés (azért mellöz- zék a jegyzőkönyv hitelesítését) bizony szá- míthatnak rá, hogy mind nagyobb közönség látogatja a szép multu kör havi üléseit, és ez által még szorosabbá fűződik a kapcs a köz- önség és a kollegiumi tanuló ifjuság között, a melynek kívánjuk, hogy városunk társadalmi és szellelmi életében minél előbb mértő helyet foglalhasson el, olyant, a milyen őt meg- illeti.

Jánosossy Zoltán szép elnöki megnyitó beszéde után Pótor Elemér th. szavaltta Petőtől: „Ámottam szépet, gyönyörűt“. — Gyálókay Sándor I. jh. pedig bármely irodalmi fölvasolvasó bavaló esinos értekezését olvasta fel a XVIII. század két pessimista költőjéről, Anyósról és Dayka Gáborról, aki ket — „a fájdalom eme dalnokait“, ugy mu- tatott be, mint akikkel kezdődik irodalmunk ban a korunkban már tetőpontját érő pes- simistika irányzat. Diószegi Mihály sike- rülten szavaltta Arany költeményét, „A hon- véd özvegyé“. Majd Jánosossy Zoltán léptt a fölvasolva asztalhoz és egy esinos balladáját, „Csejte asszonya“ címűt, valamint három apró lyrai köteményét mutatta be.

A program utolsó számát Kec- keméthy Gyula 2. jh. föltötte be Petérdi Sándor „Az orr“ című tréfás monológjának jó humoru előadásával. A hallgatóság vala- mennyiüket tetszéssel fogadta.

Tanügy

A női kereskedelmi tanfolyamra vonatkozó értesítés. A közoktatásiügyi m. kir. Miniszter Ö Nagyméltóságának t. é. június hó 2-án 23833 sz. a. kelt rendelete folytán a debreczeni ev. ref. felső leányiskolával kapcsolatban létesített női kereskedelmi tanfolyamon a be- iratkozások f. é. október hó 31-én szombaton d. u. 2-5 óráig és november hó 1-én vasár- nap d. e. 10-1 óráig fognak végbemenni. A rendes előadások november hó 2-án hétfőn d. e. 10 órakor veszik kezdetüket. A főlvételi vizsgálatra kötelezett növendékekkel a vizs- gálatok a beiratást megelőzőleg f. é. október 30-án pénteken délelőtt 9 órától kezdve fog- nak. Iskolahelyiségül az ev. ref. felsőleány- kola czeglédutczai épületében e czélna áta- kitott tanterem szolgál.

Debreczen 1891. október 26-án.

Kiss József
kir. tanfelügyelő.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Felelős szerkesztő: Vértési Gyula.

Gyenes Lajos

Női-divat raktára
Debreczen, főér.

Ajánlja:

Női ruha szöveteket és díszeket.

Jó mosó velezeket,

RÖVIDÁRUKAT:

Francia és Hanschild pamutokat,

Jäger kötő gyapjukat,

Himalay, berliner és selymekendőköt,

ferfi fehérneműeket

és nyakkenőket.

Mintákat kívánatra bérmentve küld.

KIADÓ.

Nyir-Lugos község közigazdasága
tulajdonát képező

1200 hold pallag föld

juh vagy sertés részére téli legelőül ki-
adandó, a kivenni szán léköző az előjár-
róságtól alku szerinti ár mellett veheti ki.

Nyir-Lugos, 1891. október 22.

Tatos Lajos Bellan József
jegyző. főbíró

Jutányos, szabott áron

kapthatók

Szabó Lajos fia

özégnél:

Divatos női ruhaszövetek

kasán, flanel, moldon.

legujabb ruhadíszek,

fekete divatkelmék,

szines és fekete selymek,

mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők.

Gyermek TRICOT öltönyök.

Normál gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok s nadrágok,

téli harisnyák, kesztyük.

Az idén szép raktárt tartunk.

Brassói posztókban,

takarók és lépokrócokban.

UJONNAN BERENDEZETT

gyapjuszövet-raktár.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy a helybeli piacon egy rég tapasztalt hiányt pólandó, a már közel 50 év óta fennálló

posztó-nagykereskedésünkben
egy a mai igényeknek minden tekintetben megfelelő

kicsinybeni eladási osztályt
rendeltünk be, melyet, sem fáradságot, sem nagyobb befektetést nem kímélve,

a legújabb divatu valódi **ANGOL FRANCZIA**
és az általunk itt meghonosított

BRASSÓI, újabbán pedig GÁCSI gyapjuszövetekkel
felette dus választékban ellátván, ezeket minden versenyt kizáró

eredeti gyári árakban

fogjuk árusítani. Különös sulyt fogunk arra fektetni, hogy a n. é. közönség igényei nemcsak a legjobb és legújabb divatu szövetek beszerzése, hanem legelőszóbban jegyzett gyári árak folytán észlelhető nagyobb megtakarítások által minden tekintetben kielégíttessenek.

Ezen újabb vállalatunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtunk kiváló tisztelettel

Biedermann E. és Fia
posztó nagykereskedők.

Tiszta gyapjából készült brassói és gácsi szövetek.

VALÓDI FRANCZIA és ANGOL SZÖVETEK.

Nagy raktár valódi színi egyenruházati és liberia szövetekben.

SZŐNYEGEK,
függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

ÉRTESITES.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemben

a legkitűnőbb gyártmányu

AGYAG és
majolika kályhákat

bevezettem és egy nagyobb szabásu felállított
mintakályha- valamint készletraktár
fölött rendelkezem

Tekintve, hogy gyárosom a legügyesebb és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelellehetek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAGKÁLYHA RAKTÁROM
megtekintése czéljából tisztelettel meghívom, egyttal felhívom b. figyelmüket
legdusabban felszerelt
vaskályharaktáramra
fa, szén és koaksz fűtésre.

KÉPES ÁRLAPOK BÉRMENYVE.

Tisztelettel

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA, DEBRECZEN, VÁROSHÁZ SARKÁN.

Eladó üzlet.

Egy előnyös és nagy forgalmu helyen levő fűszer és vegyes üzlet csinos berendezéssel és kisebb vagy nagyobb lakással együtt kiadó. Értekezhetni tulajdonossal Csapó-u. 3170 h. sz. a.

Ló eladás.

Méltós. Gr. Kornis Károly ur szerepi uradalmi ménéséből következő kisorolt lovak eladók: 9 darab 4 éves és idősb kauca, melyekből öt vemhes, 3 darab ménescsikó és 1 darab herét csikó.

A venni szándékozók az eladandó lovakat Szerepen (Biharmegyében, vasuti állomás Püspök-Ladány, vagy Báránd) f. évi Deczember hó 1-ső napjáig megtekinthetik a vételára nézve az uradalmi tiszti hivatalnál nyerhetnek felvilágosítást.

Kelt Szerep 1891 Október 18-án.
mélt. Gr. Kornis Károly
uradalmi tiszti hivatala
Szerepen.

Női divat terem.

Kunz József és Társa
cégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudására hozni, hogy a jelen

őszi és téli
évnadra a
legújabb divatkelmék
dusválasztékban raktárra érkeztek,
melyekből kívánatra saját újonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket
minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állíttatunk elő.

Vászon kész fehérnemű és szőnyeg
nagy raktárunk

Menyasszonyi kelengyék
kiállításához teljes választékot nyújt.

Czigarettázók!

A ki ószszerűen cigarettázik, tudja azt, hogy a cigarettázás jósnál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvő. Ezért, de még egészségé érdekeiben is ügyeljen minden cigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kételyt kizáró legyen. Telje meggyugvással és bizalommal használható a

Les dernieres Cartouches
Braunstein Freres
PARISI GYARÁBÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS

való cigarettapapír, melynek kitűnő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a togyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártók czégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztes gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben teljes lapszámaát és annak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizást hiszik, hogy minden értelmes cigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches” jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak, minden más cigarettapapírnál. Egyttal figyelmeztetjük mindenkit, hogy papírosunk czímlapján czégünk neve áll

BRAUNSTEIN FRERES
Cigarettapapírunk és hűveljeink gyári raktára Bécsben, 1. Schottenring 25. sz. alatt létezik

Kardos Lászlónál
CZEGLÉD-UTCZA.

Télipokrócok,
finom (2)
flaneltakarók.

KRAKÓI CSERÉPHÁLYHÁK
RAKTÁRA és KÉPVISELETE.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a hírneves, eddig KASZANYITZKY ENDRE urnál volt

krakói cserépkályhák
képviselével
Debreczen és vidéke
részére

Nánássy Lajos
vaskereskedő urat
(Nagytemplom tér 1581.)
biztam meg,
ugy nálla ezen kályhák-
ból, Debreczenben

egy raktárt állítottam fel és rendelkezésére legjobb krakói kályha állítóimat bocsájtottam.

Szükséglest esetén kérem ő hozzá fordulni.
Teljes tisztelettel
Linkesch Samu özvegy Eperjesen.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca SIMON-ház.